

בעניין:

חדיד, ראש עיריית רמאללה ואח'

ע"י ב"כ עו"ד ידן עילם ו/או ניצן אילני

שדרות רוטשילד 4 תל אביב-יפו, 66881

טל': 03-5606080, פקס: 03-5606083, סלולארי: 054-2266488

דוא"ל: yadin@yelow.co.il

העותרים

- נ ג ד -

המפקד הצבאי לאיזור הגדה המערבית ואח'

ע"י פרקליטות המדינה

המשיבים

תגובה מטעם העותרים להודעה המעדכנת מטעם המשיבים

1. בהמשך להחלטת כבוד השופטת ברק-ארז מיום 7.5.2015, העותרים מתכבדים להגיש את תגובתם להודעה המעדכנת מטעם המשיבים מיום 5.5.2015 לבית המשפט הנכבד, כדלקמן.
2. בראשית הדברים, יבקשו העותרים לעדכן את בית המשפט הנכבד כי הם מסכימים להצעת המשיבים בהודעתם "להמשיך ולעדכן את בית המשפט הנכבד באשר לקידום תכנון הצומת, וכן באשר לאפשרויות היציאה מרמאללה לכלל הרכבים הפרטיים, כפי שנתבקש, בתוך פרק זמן של כחצי שנה".
3. כזכור, הסעד אותו ביקשו העותרים בעתירתם הינו פתיחתו של מעבר ה-DCO לתנועה חופשית של תושבים פלסטינים הנכנסים אל רמאללה ואל בירה והיוצאים מהן.

השינויים הרבים בלוחות הזמנים להם התחייבו המשיבים

4. כפי שיפורט להלן, לכל אורך התנהלות ההליכים בעתירה, הלך ונדחה הצפי לסיום תכנון הסדרתו של צומת 90 כמו גם הצפי לסיום ביצוע העבודות – וכתוצאה מכך, נדחתה קבלת חלק מרכזי ומשמעותי ביותר מן הסעד המבוקש בעתירה.
5. בתגובתם המקדמית לעתירה מיום 11.6.2014, הודיעו המשיבים כי הם נכונים לתת לעותרים את הסעד המבוקש "בכפוף לביצוע עבודות בצומת מס' 90" וכי "התכנון צפוי לארוך כחצי שנה" (כל ההדגשות בתגובה זו הוספו – הח"מ), קרי, להסתיים בסביבות חודש דצמבר 2014. עוד ציינו המשיבים כי "לפי הערכת המינהל האזרחי, תכנון העבודות להסדרת הצומת וביצוען צפוי להסתיים עד סוף שנת 2015".
6. בהודעת הצדדים מיום 14.12.2014, הודיעו המשיבים לבית המשפט הנכבד כי "התכנון להסדרת צומת 90, אשר היה אמור על פי תגובת המשיבים להסתיים עד ליום 11.12.2014, טרם הושלם, והערכת גורמי המקצוע היא שהתכנון יימשך עד לסוף חודש מרץ 2015".
7. בהודעת המשיבים מיום 15.3.2015, עדכנו המשיבים כי: "בנוגע להתקדמות בתכנון הצומת נבקש לעדכן, כי חלה התקדמות שעיקרה בשינוי שנתון בתכנון המתארי של הצומת, כך שהוא ינוהל באמצעות מערכת רמזורים ולא תוקם בו כיכר, כפי שתוכנן במקור... שינוי זה צפוי לקצר הן את תהליך התכנון, הן את משכם של תהליכי הבינוי והתשתית בצומת, כשהצפי הוא כי תכנון הצומת המרומזר יסתיים בשבועות הקרובים ובעקבותיו ניתן יהיה להעריך את משכן של עבודות התשתית בצומת" (ההדגשה הראשונה במקור, השנייה הוספה – הח"מ).
8. על אף הצהרתם של המשיבים לפיה משכם של התכנון והעבודות עתיד להתקצר, לאחר שהורה להם בית המשפט הנכבד (החלטת כבוד השופטת ברק-ארז מיום 30.3.2015), לבקשת העותרים, להגיש

הודעת עדכון, בין היתר באשר לשאלות האם הסתיים שלב התכנון ומהו הצפי לסיום ביצוע העבודות בצומת 90, הודיעו המשיבים ביום 5.5.2015 כי: "אשר להערכת משכן של עבודותיה של נתיבי ישראל, לרבות התכנון המפורט ועבודות ההקמה בפועל, בשלב זה קיים קושי להצביע על תאריך מדויק לסיום ביצוע העבודות בצומת 90" (ההדגשה במקור), וכי "למשיבים הסתבר במהלך חודש אפריל 2015, כי צפוי עיכוב בלוח הזמנים המואץ שהציב קמ"ט תחבורה, ואשר סוכם על עמידה בו, במסגרת פגישות עבודה שקיים קמ"ט תחבורה עם נציגי נתיבי ישראל". "בעקבות זאת", הודיעו המשיבים, "ולאחר בדיקה שנערכה עם נציגי נתיבי ישראל, קמ"ט התחבורה – המפקח ופועל בכל הנוגע לעבודות בצומת 90 בהתמדה ובעצמו – מעריך את סיום תהליך תכנון הצומת עד לסוף שנת 2015, ואת סיום עבודות הצומת ונגזרותיהן לחציון הראשון של שנת 2016, בכפוף לאישור התקציב לשנה זו" (ההדגשה במקור).

9. כלומר, מועד סיום הליך תכנון הצומת נדחה על ידי המשיבים מחודש דצמבר 2014 ל"שבועות הקרובים", לחודש מרץ 2015 ולאחר מכן לסוף שנת 2015, ואילו המועד לסיום העבודות בצומת נדחה על ידי המשיבים מסוף שנת 2015 למועד אשר "קיים קושי להצביע על תאריך מדויק" לגביו ואשר ישנה הערכה כי יסתיים בחצי הראשון של שנת 2016 "בכפוף לאישור התקציב לשנה זו".

10. העותרים מבקשים להביע מורת רוח מן הדחייה המתמשכת בלוחות הזמנים להם התחייבו המשיבים.

אי ההתקדמות במתן הסעד המבוקש בעתירה

11. כזכור, כבר בתגובתם המקדמית לעתירה מיום 11.6.2014, הודיעו המשיבים כי הם נכונים לתת לעותרים את הסעד המבוקש "בכפוף לביצוע עבודות בצומת מס' 90". עוד הודיעו המשיבים כי "בשעות הלילה – החל מהשעה 22:00 ועד השעה 06:00, בהן לא קיים חשש ממשי לעומסי תנועה לאורך כביש 466, צה"ל מאפשר מעבר חופשי של כלי רכב דרך המחסום" (ההדגשה הראשונה הוספה, השנייה במקור – הח"מ).

12. בהודעת הצדדים מיום 14.12.2014, הודיעו המשיבים לבית המשפט הנכבד כי "הוחלט לאפשר כניסה לרמאללה דרך מעבר ה-DCO לכלל הרכבים הפרטיים הפלסטינים, עוד בטרם ביצוע העבודות בצומת מס' 90" (ההדגשה במקור). באותו מועד אף התחייבו המשיבים לבחון את האפשרות לאפשר את פתיחת המעבר גם ליציאת כלל הרכבים הפרטיים הפלסטינים, עוד בטרם ביצוע העבודות, ולעדכן את בית המשפט הנכבד בנוגע "לבחינת האפשרות... לאפשר פתיחת המעבר ליציאת כלל הרכבים הפרטיים הפלסטינים, עוד בטרם ביצוע העבודות".

13. לאחר פתיחת המעבר לכניסה של כלל הרכבים הפרטיים הפלסטינים, הסעד העיקרי שנותר במחלוקת בין הצדדים הינו פתיחתו של המעבר ליציאה של כלל הרכבים הפלסטינים בכל שעות היממה. היות והמשיבים דוחים את לוחות הזמנים להם התחייבו השכם והערב, בפועל, לא הושגה כל התקדמות בעניין סעד זה, וזאת, על אף התחייבות המשיבים לבחון את האפשרות לפתיחת המעבר ליציאת רכבים פלסטינים בטרם ביצוע העבודות, כפי שיפורט להלן. לפיכך, סבורים העותרים כי העתירה טרם מיצתה עצמה וכי בשלב זה אין להורות על מחיקתה.

14. יוער כי ביום 5.5.2015 הודיעו המשיבים לבית המשפט הנכבד כי "בעת האחרונה נערכה בחינה למתן אפשרות ליציאת רכבים פרטיים דרך מחסום ה-DCO בשעות הלילה, לאור היותן שעות בהן נפח התנועה קטן יותר. בעקבות ובמסגרת בחינה זו מתאפשרת כיום בפועל יציאת כלי רכב פרטיים דרך מעבר ה-DCO בשעות הלילה, החל מהשעה 22:00 ועד השעה 06:00" (ההדגשה הראשונה הוספה, ההדגשה השנייה במקור – הח"מ).

לא ברור לאיזו בחינה מתכוונים המשיבים, שהרי, כאמור בסעיף 12 לעיל, פתיחת המעבר ליציאת כלי רכב בשעות הלילה נכללה כבר בתגובתם המקדמית לעתירה מיום 11.6.2014, כמעט שנה קודם לכן. יוער, כי בתגובתם המקדמית לעתירה הודיעו המשיבים כי מתאפשר מעבר חופשי של כלי רכב, ולא דווקא של כלי רכב פרטיים, כפי שעדכנו בהודעתם האחרונה, כך שלמעשה, האמור בהודעה העדכנית אף מהווה נסיגה לעומת האמור בתגובה המקדמית.

15. העותרים מבקשים לשוב ולציין כי הם עומדים על בקשתם כי המשיבים ימשיכו לבחון את האפשרות לפתוח את המעבר ליציאת כלל הרכבים הפרטיים הפלסטינים מרמאללה עוד בטרם ביצע העבודות.

לסיכום

16. הנה כי כן, בכל אחת משלוש התגובות או ההודעות שהוגשו מטעם המשיבים מאז תגובתם המקדמית לעתירה מיום 11.6.2014, הודיעו המשיבים על דחיית המועד בו צפוי להסתיים התכנון, ובהודעת המשיבים מיום 5.5.2015 אף הודיעו על דחיית המועד בו צפוי להסתיים ביצוע העבודות. בסך הכל, נדחה המועד בו צפוי להסתיים תכנון הצומת בשנה, מיום 11.12.2014 לסוף שנת 2015, והמועד לסיום ביצוע העבודות בחצי שנה, מסוף שנת 2015 לאמצע שנת 2016. כתוצאה מכך, נדחה מתן חלק מרכזי ומשמעותי ביותר מן הסעד המבוקש – פתיחת המעבר ליציאת כלל הרכבים הפלסטינים.

17. כזכור, וכפי שפורט בהרחבה בעתירה, מניעת המעבר ליציאת רכבים מרמאללה ומאל בירה פוגעת במאות אלפי תושבים פלסטינים, ובהם למעלה מ-100 אלף תושבים המתגוררים ביישובים בראשות העותרים 1-10, אשר הדרך אותה הם נאלצים לעשות מתארכת באופן משמעותי, תוך שנגרמות להם עלויות גבוהות ובלתי נחוצות בזמן ובממון ונפגעות באופן ישיר זכויות היסוד שלהם, ובהן הזכות לחופש תנועה, לחופש העיסוק, לקניין, לחינוך ולכבוד.

18. ואם כך הדבר כאשר בית המשפט מלווה את העתירה ואת מימוש התחייבויותיהם של המשיבים, ניתן לשער בנקל כיצד היו נראים פני הדברים אילו היתה העתירה נמחקת.

19. בבג"ץ 5587/07 עוזיאל נ' מס רכוש וקדן פיצויים (לא פורסם, 2.3.2008) נדונה עתירה שהוגשה לאחר שהמדינה כשלה למנות ועדות ערר סטטוטוריות לעניין פיצויים על נזקי מלחמה בעקבות מלחמת לבנון השנייה, ובית המשפט הנכבד נדרש ללוות את העתירה עד להסדרת העניין. בהקשר זה ציין כבוד השופט רובינשטיין (כתוארו אז), בפסקה ו' לפסק דינו, כי:

"תפקיד בית המשפט במקרה זה, כמו במקרים דומים לא מעטים בגדרי המשפט המינהלי, לא היה בכתיבת פסק דין משפטי מלומד, אלא בליווי הרשויות תוך עידוד וזירוז פעולתן, מעשה אומנת או שמרטף; זאת – כדי לקדם את מימוש חובתן על פי הדין במבוכי המינהל הציבורי, שלא לומר בירוקרטיה. תפקיד זה משמעו שהתיק אינו נסגר ונגנז אלא נותר חי, עד להסדר סביר של הבעיה שהועלתה בעתירה. אף במקרה דנא לא היה בית המשפט נכון לסגור את התיק עד שעיקר הנושא ייפתר. חריגותו של מקרה זה היתה, מזה, בנסיבות הספציפיות הקשורות בזכויות שלאחר מלחמה, ומזה, בהימשכות היתרה, מזה. נזכור כי המדובר בזכויות אזרח בטהרתן ובפשטותן, קרי, זכותו של אדם בדין לערור בעניינו".

ובבג"ץ 8673/10 בראון נ' חברת החשמל לישראל בע"מ (לא פורסם, 19.12.2011), ציין כבוד השופט רובינשטיין (כתוארו אז) בפסקה י"א להחלטתו מיום 18.2.2013:

"בית משפט זה צריך לראות עצמו בלית ברירה כ'שמרטף', כדי לוודא שהרשויות ימלאו חובתן בקצב סביר".

20. נראה, כי בדומה להחלטות שהובאו לעיל, גם בעתירה דנא נדרש בית המשפט ללוות את המשיבים, ולמעשה לשמש בתפקיד "שמרטף", על מנת לוודא שהמשיבים יעמדו בהתחייבויותיהם וימלאו אותן בקצב סביר, עד להשגת הסעד המבוקש בעתירה.

21. לאור האמור לעיל, ובתקווה שהמשיבים יעמדו בלוח הזמנים המעודכן לו התחייבו ויחדלו מדחייתו, מבקשים העותרים מבית המשפט הנכבד להיעתר לבקשת המשיבים בהודעתם מיום 5.5.2015 "להמשיך ולעדכן את בית המשפט הנכבד באשר לקידום תכנון הצומת, וכן באשר לאפשרויות היציאה מרמאללה לכלל הרכבים הפרטיים, כפי שנתבקש, בתוך פרק זמן של כחצי שנה". זאת, על אחת כמה וכמה כאשר לפתע תולים המשיבים את התחייבותם למתן הסעד אשר נתבקש בעתירה "בכפוף לאישור התקציב לשנה זו", תקציב אשר יש לצפות כי יאושר עד למועד הגשת הודעת העדכון מטעם המשיבים.

ג' סיון תשע"ה
21 מאי 2015

ניצן אילני, עורכת דין
ב"כ העותרים